

EL POTENCIAL DE LA PISSARRA

FRANCESC CALAFAT

DES DELS SEUS INICIS, EDICIONS BROMERA ÉS UNA AVENTURA VINCULADA A L'EDUCACIÓ, A PROPORCIONAR LECTURES ADEQUADES ALS DISTINTS NIVELLS D'ENSENYAMENT I UN VENTALL AMPLI D'INTERESSOS CONNECTATS AMB ELS JOVES. PERÒ TAMBÉ SAP QUE ELS INFANTS CREIXEN, ELS JOVES MADUREN I DEMANEN ESTÍMULS PLURALS I SENSIBLES. PER

AIXÒ, AQUESTA EDITORIAL, QUE VOL LIDERAR UN PROJECTE LITERARI ACTUAL, NO POT SER NOMÉS UN ENGRANATGE MERCANTIL, HA DE SER ALHORA IMANT I REFLECTOR: HA D'ESTIMULAR LA RECREACIÓ DE LES NOVES SENSIBILITATS I SER RECEPTIVA A VEUS, PRÒPIES I FORANES, QUE exploren LLENGUATGES I MONS NOUS.

És raonable que una empresa dedicada en carn i ànima a la cultura trobe d'allò més oportú editar literatura en què el pinyol siga l'educació, la relació ensenyant i alumne, i les connexions i friccions entre els centres i els pares. Així, el 2006 es va publicar *El professor*, de Frank McCourt, on l'autor narra, des d'un vitalisme desenfadat i el bon humor, la seua llarga experiència de professor. Es va estrenar en centres on pul·lulaven alumnes desganats, a l'espera de tenir l'edat de treballar, i en altres carregats de problemes de tota mena. En aquest clima, el professor abandona el paper d'autoritat que castiga i bonifica, es lleva el vestit de predicador i, disfressat de company, tracta de remoure les neurones a fi de despertar-los la curiositat a partir de temes poc doctes. En són ben il·lustratives l'elaboració de justificants de no-assistència a classe i les múltiples possibilitats que ofereix el menjar com a exercici de la imaginació i la capacitat d'argumentar dels estudiants.

Avui moltes d'aquelles estampes de les escoles de Nova York ja no sorprenen i, fins i tot, poden semblar descolorides, però encara mostren, tot i els problemes de reconeixement, el mestre com un desvetllador de sensibilitats que creu en l'ofici i confia en la capacitat de reacció dels joves, per moltes d'úries que duguen al damunt.

En la nostra literatura, el protagonisme de l'educació ha sigut menor, tret de referències a la formació en col·legis religiosos o l'olor de resclosit de l'escola franquista. El primer títol que posa en relleu la vida escolar és *La mestra*, de Víctor Labrado, que a hores d'ara ha esdevingut un petit clàssic del tema. És la narració de l'actitud èpica d'uns mestres que es proposaren renovar la pedagogia i valencianitzar l'escola en l'època de la transició i topetaren amb el mur del pensament més ranci. Anys

després, en un context més estable, Vicent Borràs descriu en *Notes finals* els vaivens quotidians de docents i alumnes d'un centre d'ensenyament mitjà en els anys noranta del segle passat, enmig d'una trama en què un professor es veu implicat en un cas d'assassinat.

LA FOTOGRAFIA MÉS ACTUAL

En els darrers temps, el paradigma educatiu ha canviat del cel a la terra i, curiosament, dues obres de teatre, publicades per Bromera, ho duen a escena. Així, mentre *Mans quietes!*, de Piti Español, furga en la rigidesa de llenguatges desfasats en clau d'humor, *Monopatins (Skaters)*, de Manuel Molins, dramatitza, en canvi, tota la complexitat dels conflictes educatius a través dels principals protagonistes, els professors i els alumnes. Dos personatges desconcertats, un sistema insegur, els dèficits afectius, la vivència de l'assetjador assetjat i la imatge impactant dels volantins dels *skaters* escenifiquen les mutacions sofertes per l'educació, que ha perdut els valors de centralitat que abans se li atribuïen, i funciona fins a cert punt com a corretja de transmissió de tensions socials, enmig de les quals el col·lectiu educatiu es veu abocat, una mica a cegues, a trobar-hi respostes.

Els llibres esmentats posen sobre la taula que el guix i la pissarra ja no són una nota pintoresca, sinó un material de gran potencial literari i humà que va més enllà de les aules i toca de ple els grans problemes que afecten la societat actual.

El guix i la pissarra són un material de gran potencial literari i humà que toca els problemes de la societat

EL PROFESSOR. FRANK MCCOURT. BROMERA, 2006.

LA MESTRA. VÍCTOR LABRADO. BROMERA, 2010.

NOTES FINALS. VICENT BORRÀS. BROMERA, 1999.

MANS QUIETES!. PITI ESPAÑOL. BROMERA, 2010.

MONOPATINS (SKATERS). MANUEL MOLINS. BROMERA, 2006.